

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Pavla Molka (soudce zpravodaj) a soudců Petra Mikeše a Kateřiny Kopečkové v právní věci žalobce: **Bc. M. H.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 118/16, Praha 1, proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 9. 2024, č. j. 10.01-000406/24-0003, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 18. 12. 2024, č. j. 14 A 53/2024-30,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Žalované **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Předmětem nynějšího řízení je kasační přezkum usnesení o částečném osvobození žalobce od soudních poplatků.

[2] Žalovaná rozhodnutím uvedeným v záhlaví žalobci neurčila advokáta k poskytnutí právní služby dle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, a to k podání ústavní stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) ze dne 11. 7. 2024, č. j. 35 Co 174/2024-199.

[3] Žalobce se proti rozhodnutí žalované bránil žalobou podanou u městského soudu. Zároveň požádal o osvobození od soudních poplatků. Této žádosti městský soud částečně vyhověl usnesením uvedeným v záhlaví, jehož výrokem I. žalobce osvobodil ve výši 90 % a výrokem II. jej vyzval k zaplacení zbývající části soudního poplatku ve výši 300 Kč. Městský

soud dospěl k závěru, že finanční situace žalobce není natolik výjimečná, aby sama o sobě v nynějším řízení vedla k jeho plnému osvobození od soudních poplatků. Žalobce necelý měsíc před podáním žaloby obdržel od Obvodního soudu pro Prahu 2 mimořádnou platbu ve výši 4 000 Kč. I z těchto prostředků se mohl podílet na úhradě alespoň minimální části nákladů nynějšího soudního řízení. Městský soud dále zohlednil, že žalobce hradí členské příspěvky spolku MaSON z.s. (200 Kč) a platí za internet a za telefon (zhruba 130 až 150 Kč měsíčně). Současně byl schopen splatit další dluh vůči své příbuzné (viz výpis z účtu). Městský soud poté přihlédl i k tomu, že žalobcovy dluhy tvoří mimo jiné pořádkové pokuty, které mu uložil Okresní soud v Mělníku.

[4] Městský soud nepominul ani povahu původního řízení vedeného u něj ve věci sp. zn. 35 Co 174/2024, jehož výsledek žalobce zamýšlel zvrátit ústavní stížností, k jejímuž podání potřeboval advokáta. Žalobce v tomto řízení požaduje omluvu od Ministerstva spravedlnosti a Ministerstva práce a sociálních věcí. V dané věci jej Obvodní soud pro Prahu 2 neosvobodil od soudních poplatků a řízení zastavil a městský soud jako soud odvolací toto rozhodnutí potvrdil. Žalobce nemůže bez jakéhokoliv příspěvku ze své strany na sebe vršit několik řízení, jimiž usiluje o zcela bezplatné služby civilních a správních soudů a advokátů, které určuje žalovaná. Městský soud též upozornil na skutečnost, že se v dané věci nejedná o ojedinělý případ. Žalobce totiž u něj vede další takřka shodný spor pod sp. zn. 14 A 54/2024, na jehož počátku stojí žaloba na ochranu osobnosti proti praktické lékařce pro děti a dorost.

[5] Městský soud proto dospěl k závěru, že v dané věci nebylo namístě žalobce plně osvobodit od placení soudních poplatků. Soudní poplatek má kromě funkce fiskální i funkci motivační. Má totiž donutit účastníky řízení zvážit spory, jejichž řešení přivedou na soudy. Po zvážení všech okolností případu pokládal městský soud za přiměřené, aby žalobce i ve své napjaté finanční situaci uhradil alespoň nepatrnou část soudního poplatku ve výši 10 % jeho výměry, tj. částku 300 Kč. Ve zbytku jej od placení soudních poplatků osvobodil.

II. Obsah kasační stížnosti žalobce

[6] Žalobce (dále „stěžovatel“) napadl usnesení městského soudu kasační stížností z důvodů podřazených pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Stěžovatel odkazuje na usnesení městského soudu ze dne 29. 8. 2023, č. j. 15 A 9/2023-22, kterým byl plně osvobozen od hrazení soudních poplatků, protože neměl žádné příjmy kromě příspěvku na bydlení a na živobytí. Nyní napadené usnesení podle něj odporuje podmínkám přezkoumatelnosti, jelikož v něm městský soud podle citace obsažené v kasační stížnosti uvedl, že *„žalobce má dle svých tvrzení od Úřadu práce příjmy příspěvek na bydlení ve výši 6 055 Kč a příspěvek na živobytí ve výši 4 860 Kč, má povinnost splácet pořádkové pokuty a v minulosti existovaly nějaké nevysvětlené příčiny vzniku těchto pokut a hradí členský příspěvek spolku MaSON z.s. (200 Kč) a telefon (121 Kč a 152 Kč); při tak velkých příjmech, povinnostech, minulostech, úhradách na telefon a internetový přístup k webovým stránkám, internetovému vysílání, sociálním sítím, výměně zpráv, e-mailu nebo konferenčních hovorech (čl. 30/2 LZSP, v současné době tj. třetí dekáde 21. století) je v jeho možnostech opatřit si peněžní prostředky na zaplacení části soudního poplatku ve výši 300 Kč“*.

pokračování

[8] Nepřezkoumatelným je dle stěžovatele i dílčí závěr městského soudu, že stěžovatel disponuje dostatkem příjmů k úhradě dluhů vůči své příbuzné ve výši 544 514 Kč. Toto tvrzení totiž nemá oporu v soudním spise. Obvodní soud pro Prahu 2 stěžovateli mimořádně vrátil soudní poplatek ve výši 4 000 Kč, na který mu půjčila právě daná příbuzná pod smluvní podmínkou a čestným závazkem stěžovatele, že jí půjčky na jídlo, bydlení, soudní poplatky atd. vrátí okamžitě, jakmile mu Obvodní soud pro Prahu 2 vrátí peníze. Z této skutečnosti nelze vyvodit možné hospodaření s přebytkem, ze kterého by stěžovatel mohl soudní poplatek ve výši 300 Kč čestně zaplatit.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Stěžovatele v nynějším řízení o kasační stížnosti netíží poplatková povinnost, ani povinnost být zastoupen advokátem, jelikož podává kasační stížnost proti procesnímu usnesení městského soudu, kterým se nekončí řízení o žalobě (usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014-19, č. 3271/2015 Sb. NSS). Vzhledem k tomu, že kasační stížnost směřuje výhradně proti procesnímu postupu městského soudu, NSS též nevyžadoval vyjádření žalované.

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Vzhledem k tomu, že stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti také důvod nepřezkoumatelnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., zabýval se NSS nejprve tímto důvodem a pro stručnost odkazuje na judikaturu ohledně posouzení toho, jaké vady naplňují tento kasační důvod (např. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS).

[13] Stěžovatel spatřuje nepřezkoumatelnost napadeného usnesení v jeho konkrétní části, kterou cituje v kasační stížnosti. Tato část podle něj zní tak, jak bylo citováno v bodě 7.

[14] Výše citovaná část se v napadeném usnesení vůbec nenachází a stěžovatel ji zřejmě převzal z jiného usnesení městského soudu, ke kterému se NSS nemůže v nynějším řízení jakkoliv vyjadřovat. K jednotlivým částkám uvedeným v této citaci, které se objevují i v nyní napadeném usnesení, NSS konstatuje, že ty vycházejí z podkladů, které dle bodů 3 a 4 napadeného usnesení doložil sám stěžovatel. NSS ze soudního spisu zjistil, že tyto částky vyplývají z výpisu ze stěžovatelova účtu, který se nachází na č. l. 14 a 15 spisu městského soudu a z formuláře s potvrzením osobních a majetkových poměrů nacházejícího se na č. l. 11 až 13 spisu městského soudu. NSS proto neshledal, že by napadené usnesení trpělo z výše uvedeného důvodu vadou nepřezkoumatelnosti.

[15] Druhá námitka nepřezkoumatelnosti směřuje proti závěru městského soudu, že stěžovatel disponuje dostatkem příjmů k úhradě dluhů vůči své příbuzné ve výši 544 514 Kč. Městský soud tento dílčí závěr uvedl v bodech 7 a 10 napadeného usnesení, přičemž jej vyvodil z výpisu ze stěžovatelova účtu, který se nachází na č. l. 14 a 15 spisu městského soudu. Vyplývá z něj, že stěžovatel od své příbuzné získal několik půjček na jídlo. Dále je

v něm uvedena platba na účet této příbuzné ve výši 2 500 Kč ze dne 30. 9. 2024 za jídlo a soudní poplatek. Tato jedna platba skutečně neprokazuje, že stěžovatel má dostatek prostředků k úhradě dluhů vůči své příbuzné. NSS proto dává stěžovateli za pravdu, že dílčí závěr městského soudu o tom, že má dostatek příjmů k úhradě dluhu vůči své příbuzné, ze spisu městského soudu nevyplývá.

[16] Městský soud nicméně svůj závěr o osvobození stěžovatele od soudních poplatků v rozsahu 90 % ze zákonem stanovených 3 000 Kč nezaložil pouze na tomto konstatování, nýbrž i na dalších skutečnostech, jako je povaha dalších stěžovatelových dluhů a výdajů (body 7 a 8 napadeného usnesení), povaha původního řízení, ve kterém stěžovatel požaduje advokáta (bod 9) a motivační funkce soudního poplatku (bod 10). Proti těmto dalším závěrům městského soudu stěžovatel nic nenamítá. NSS však nemůže domýšlet argumenty, které stěžovatel nepřednesl (viz rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS, bod 32).

[17] Nejvyšší správní soud k výše uvedenému připomíná rozsudek NSS ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011-66, č. 2601/2012 Sb. NSS, dle kterého platí, že i když je účastník „nemajetný, takže by zásadně bylo namíste přiznat mu osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.), může mu soud výjimečně toto dobrodiní odepřít, a to zejména pro povahu sporu či sporů, které účastník vede.“ Ani nemajetný účastník řízení nemusí být dle tohoto rozsudku pokaždé osvobozen od soudních poplatků. Městský soud přesto nepřistoupil k zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků, ale vyhověl jí pouze v části z výše shrnutých důvodů, jejichž podstatná část ob stojí. Odůvodnění napadeného usnesení proto ob stojí jako celek. Ani tato námitka tak není důvodná.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Z výše uvedeného vyplývá, že napadené usnesení městského soudu není nezákonné z důvodů namítaných v kasační stížnosti. Proto NSS kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[19] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované v řízení žádné náklady nevznikly, proto jí soud jejich náhradu nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 5. února 2025

Pavel Molek
předseda senátu